

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

2 Quos habeat effectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

tatem quæ per antonomasiam, simpliciter talis est: tamen ut seruata proportione omnis irregularitas comprehendatur, posteriori modo intelligi potest; explicabitur autem melius in sect. 2. & 3. Tunc autem necesse est posteriorem particulam cum proportione accipere: nam si irregularitas priuat susceptione omnium ordinum, priuat etiam omnium vfu, si vero solum priuat acceptione vnius ordinis, etiam priuat vfu eius, non vero aliorum, si accepti iam sint. Atq; hoc modo intellecta definitio nullam (vt opinor) pati potest exceptionem, aut difficultatem.

SECTIO II.

Quos effectus habeat irregularitas.

I
Primarius
effectus ir-
regularita-
tis quæ
affertur.

X hac questione pendet intelligentia fere omnium, quæ de definitione diximus. Nam cum detur per habitudinē ad hos effectus, sine illis non potest exacte intelligi. Primarius ergo effectus irregularitatis est impedire acceptionē ordinum. Ita enim explicant verba canonum, quibus irregularitas fertur, aut declaratur, qualia, Non aspires ad ordines, cap. Curandum, dist. 34. seu. Ad ministeriū Ecclesiasticum admitti non potest, cap. Si cuius vxorem, d. 34. Querendum statim occurrit, quale & quantum sit hoc impedimentum. Respondeo, non esse tale vt irriter ordinem susceptum, nam si quis irregularis ordinetur, dummodo cetera necessaria concurrant, vere ordinatus manet. Quod docent omnes, estque per se satis constans ex dictis de Censuris: nam Ecclesia non potest impedire valorem sacramenti, si ad illud adhibentur omnia quæ Christus instituit, hic autem per irregularitatem nihil tollitur necessarium ad valorem sacramenti, quia neque ab ordinante tollitur potestas, neque a suscipiente capacitas; & alioqui possunt materia, & forma applicari. Dices, poterit Ecclesia inhabilitare personam ad ordinem sicut inhabilitat ad matrimonium, idem ergo videtur facere per irregularitatem. Respondeo, non posse inhabilitare personam, neque quoad hoc esse eandem rationem, quæ est in matrimonio, nam in matrimonio supponitur ratio contractus, quia naturalis est, & effectus fieri debet per voluntates humanas, quarum efficacitatem impedire potest superior potestas, ne validum & ratum contractum facere possint: & hoc modo potest consequenter inhabilitare personas ad tale sacramentum. Ordo vero, licet requirat intentionem in suscipiente adulto, non tamen ab ipso fit, neque supponit contractum aliquem naturalem, sed est ex sola institutione diuina, ideoque non potest Ecclesia inhabilem reddere personam ad hoc sacramentum, quam Christus inhabilem non fecit. Irregularitas ergo non est impedimentum inhabilitans aut irritans, sed prohibens. Dices, saltem prima tonsura, cum sit ex institutione Ecclesiæ, ex eiusdem autoritate poterit esse irrita ab irregulari suscepta. Respondeo, concedendo id fieri potuisse ab Ecclesia. Non constat autem id factum esse, quia Ecclesia non aliter prohibuit irregulari susceptionem primæ tonsuræ, quam sublequentium ordinum: vnde, sicut alius ordo susceptus ab irregulari non iteratur, ita nec prima tonsura.

Ordo suscep-
tus ab irre-
gulari tenet.

Respondetur
obiectioni.

Replicatur
notatur.

2
Irregularis
suscipiens
ordines gra-
uiter peccat.
Assertio sa-
punda.

Secundo dicendum est, grauiter peccare irregularem suscipiendo quemcumque ordinem, à cuius susceptione per irregularitatem remouetur. Probatur, quia agit contra Ecclesiæ præceptum in re sacra, & valde graui. Quapropter peccatum hoc non solum mortale est in susceptione sacri ordinis, sed etiā cuiuslibet minoris, quia omnes sunt res valde sacræ & verum sacramentum: & ideo cuiuslibet ordinis susceptio est sufficiens materia peccati mortalis in persona irregulari. Nam in excommunicato, etiam

sola minori excommunicatione, esset sufficiens materia peccati mortalis, quia est separatus à susceptione omnium sacramentorum: ergo à fortiori idem erit in irregulari, cuius prohibitio grauior est, & formalior, vt ita dicam. Imo addo vterius, solius primæ tonsuræ susceptionem esse peccatum mortale in persona irregulari: nam licet illa non sit sacramentum, nihilominus est res valde grauis, quatenus est prima dispositio ad ordines, quæ iam constituit hominem in statu clericali, à quo per irregularitatem separatus est, & reddit illum capax iurisdictionis Ecclesiasticæ, & beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ omnia sunt magni momenti. Vnde Episcopus simpliciter suspensus à collatione omnium ordinum mortaliter peccat dando primam tonsuram: ergo & irregularis illam recipiens. Hæc autem intelligenda sunt per se, nam ex accidenti potest homo excusari ab hac culpa, circa quod videnda sunt, quæ de censuris in communi diximus, & ad irregularitatem applicanda: nam eadem ratione & proportionē in ealocum habent.

Supere est vero difficultas, an propter hoc peccatum aliqua poena ipso iure incurratur, vel irregularitas. Videtur enim incurri, nam excommunicatus, vel suspensus ministrans sacramentum ex officio, sit irregularis: ergo multo magis irregularis suscipiens ordines sit irregularis, quia non est minor prohibitio hominis irregularis, quam suspensi. Neque enim impedit prior irregularitas secundam, quia excommunicatus potest nouam excommunicationem contrahere, & irregularis vno titulo, verbi gratia, quia illegitimus potest nouam homicidij, vel Bigamie irregularitatem contrahere: ergo similiter in præfenti potest propter nouam ordinationem nouam irregularitatem incurere. Nihilominus dicendum est non incurri, non quia imponi non potuerit, quod solum probat ratio facta, sed quia nullo iure lata legitur, & irregularitas non est, nisi sit in iure expressa, ca. si quis, de Sent. excō. An vero suspensio propter hoc crimen incurratur præter intrinsecum impedimentum, quod ipsamet irregularitas secum affert, etiam in ordine iam suscepto supra tractatum est.

Tertio cum eadem proportionē dicendum est peccare grauiter irregularem ministrando in ordine ex officio. Est communis sententia cum Innocentio c. Si celebrat, de Cleric. excommun. ministr. numer. 3. Cardinal. Clement. vnica de Homicidio. Syl. Ord. 3. qu. 2. & verb. Irregularitas, Nauarr. cap. 27. num. 194. Couarr. 1. part. §. 1. num. 3. Villadiego cap. 3. num. 14. Burgas in principio. Sumiturque ex c. vi. de Temp. inno. ordin. & c. Inquisitionis, de Accusationib. Ratio etiam est clara ex definitione irregularitatis, prohibet enim vsum ordinis, licet secundario: quæ prohibitio grauis est, & in materia graui, ergo ex genere suo peccatum graue est illam violare. Intelligitur autem hoc cum proportionē: nam si irregularitas sit absoluta seti totalis, prohibitio extenditur ad vsum omnium ordinum: si vero tantum sit ex parte, prohibebit tantum illum actum, cui ponit impedimentum, vt explicabitur sect. sequenti.

Addit etiam Syluester, ad hoc nihil referre quod irregularitas præcesserit, vel sequatur ordinariem; quod verum est formaliter loquendo. Et secundum quidem per se patet. Primum vero sumitur ex c. Nisi cum pridem, §. Persona, de Renunciatiō. Cum eo poterit non minus vtiliter, quam laudabiliter dispensari. Quæ verba supponunt dispensationem esse necessariam ad ministrandum in ordine sic suscepto. Ratio etiam est clara, quia ordinatio indebita non abstulit vim præexistenti irregularitati. Nec obstat quod in eodem textu dicitur, illum irregularem ante dispensationem laudabiliter, & regulariter ministrasse: nam vel referenda sunt ad alia ministeria Episcopalia, quæ non includunt actum ordinis: vnde Glossa exponit, id est, vtiliter, vel intelligitur in

3
An propter
hoc peccatū
incurratur
aliqua po-
na ipso iure

4
Peccare gra-
uiter irre-
gularem,
in ordine ex
officio mini-
str. 3. qu. 2.
ante, Affert. 3.
Cardin. Syluest. Nauarr. Couarr. Villadieg. Burgas.

Syluestri di-
ctum expen-
ditur.

Cap. Nisi,
cum pridem,
de Renun-
ciat.

fori hominum, non De: quia, ut ibi dicitur, culpa & causa latebat, & in reliquis optime se gerebat in munere suo. Vnde etiam poterat intervenire excusatio culpe coram Deo, ratione scandalii, aut infamie grauis vitandæ. Nam quoad hanc & similes excusationes, eadem ratio est de irregularitate, quæ de censuris. Dixi autem *formaliter loquendo*, quia interdum idem defectus, si antecedit ordinationem, inducit irregularitatem simpliciter: si vero superueniat, tantum secundum quid, ut dicam sect. sequenti. quod aliunde prouenit, & ad rem præsentem materiale est.

⁶ Irregularis ministrans quam poena incutitur. Sed quid de poena ipso iure imposita propter hanc culpam? Respondeo nullam censuram inueniri propter hoc latam, ut constat ex supra tractatis de censuris, & ita auctores hoc potius supponunt, quam disputant. Disputant autem de irregularitate. Idem tamen dicendum est, ex sententia omnium: quia nullibi etiam inuenitur in iure expressa: quia iura solum loquuntur de ministrante legato censura, quæ non possunt extendi ad irregularitatem nisi cum illa aliqua censura, vel propria suspensio coniungatur. Cur autem iura non ita puniant hoc delictum, sicut violationem censuræ per simile ministerium, in eis non declaratur. Fortasse iudicauerunt satis esse talem clericum continentem censuram illo modo, dignum esse ut per irregularitatem à clerico exterminetur: qui iam vero irregularis est, satis exclusus à iure reputatur: & ideo si adhuc se immisceat, coactio iudicis potius quam noua poena iuris postulat.

⁷ Corol. vlt. Addimus vltimo in hoc puncto, hæc procedere in omni irregularitate: sine contracta sit propter delictum, siue non, ut aperte sentit Nauarrus. Vnde obiter licet colligere, quam sit falsa sententia, quæ affirmat irregularitatem, quæ est poena delicti, esse propriam censuram, quia alias celebrans cum tali irregularitate, nouam irregularitatem contraheret, & quoties celebraret, nouas multiplicaret irregularitates: quod absurdum est, & contra omnium sententiam, & contra stilum obtinendi dispensationem à tali irregularitate. Solum enim dispensari solet in ipsa irregularitate primo contracta, & per hoc censetur persona manere sufficiens expediri, siue cum priori irregularitate celebrauerit, siue non, quod tamen non ita esset, si per celebrationem noua irregularitas contraheretur. Supra enim diximus, eum, qui pluribus excommunicationibus propter plures actus ligatus est, non liberari simpliciter à vinculo excommunicationis, explicando vnam, & causam eius, eiusque absolutionem obtinendo: quia potest vna excommunicatio sine alia tolli, atque ita tunc sit. Sic igitur seruata proportione in irregularitate contingit, ut latius infra in proprijs locis dicemus.

Irregularitatem non prohibere quemcumque actum sacrum, Assertio 4.

² Quarto dicendum est, per irregularitatem non prohibetur actus, quantumuis sacer, qui per laicum exerceri potest, & prout ab eo fieri potest. Hæc assertio colligitur ex eisdem autoribus, omnes enim cum irregularitatem definiunt, solum dicunt per illam prohiberi actus ordinum: actus autem, qui à laicis fieri possunt, non sunt actus ordinum, ut per se constat: ergo illi non prohibentur ex vi irregularitatis. Præterea ex definitione nostra id euidentius sequitur: nam irregularitas per se primo priuat ipsi ordinibus ut accipiendis, actibus vero solum consequenter: ergo solum prohibet actus sacros, quatenus ab ordinibus oriri possunt, & debet: ergo nullum actum prohibet, qui per laicum exerceri possit. Denique nullum est ius, ex quo talis prohibitio colligi possit.

³ Atque hinc sequitur, non esse prohibitum homi-

¹⁰ ni irregulari recipere quemcumque sacramenta (Ordinem excipio, de quo iam dictum est) quæ illorum administrationem seu effectum ex officio non requirant. Quod ideo addo, quia sacerdos irregularis separatus est à communione sub vtraque specie, seu sacerdotali propria, non quia illi prohibita sit Eucharistia perceptio, sed quia non potest illo modo Eucharistiam recipere nisi offerendo, & sacrificando, à quo ministerio remotus est. Vnde sicut sacerdos ligatus excommunicatione minori, quæ non separat ab actiua, sed à passiva tantum participatione sacramentorum, nihilominus peccat celebrando, ut dicitur in cap. *si celebrat*, de Cleric. excomm. ministr. quia actio illa adiunctam habet sacramenti receptionem; ita & contrario irregularitas ex se solum separat ab actiua administratione sacramenti, consequenter vero separat ab illa receptione, quæ necessario actiui ministerium ex officio supponit. Quin potius censetur, non posse irregularem ipsum communicare, etiam ex præconsecratione ab alio sacerdote: quia illa dispensatio actiua Eucharistie etiam est proprium ministerium sacerdotis ex officio, quod non potest usurpare irregularis respectu aliorum: neque respectu sui ipsius: est enim eadem ratio. Quæ sunt intelligenda iuxta declarationem positam assertionem præcedenti, scilicet: seruata proportione ad modum irregularitatis, & seclusa excusatione accidentaria, ut scandalii, &c.

¹⁰ Dubitarunt autem aliqui circa hanc assertionem de susceptione sacramenti poenitentiae, ut quidam putarunt, non licere irregulari, ut refert Card. in Clem. Dudum, de Sepult. propter Extranag. Inter cunctas, de Priuileg. §. *Obseruent*, ubi significatur, neminem posse à peccato absolueri, cui est annexa irregularitas, nisi etiam possit irregularitatem tollere: Nam inconueniens existimamus (dicitur ibi) ut peccato absoluat, qui poenitentiam ei debitorum imponere aut irregularitatis poenam, peccati sequelam, remouere non potest, ex quo inferrebant, etiam peccatum irregularem non posse absolui à peccato, nisi etiam irregularitas ab eo tollatur. Nihilominus certum est, posse aliquem absolui à peccatis, irregularitate manente. Quæ est communis sententia in 4. d. 25. & Canonistarum in cap. vlt. de Temporib. ordinat. ex quo textu id etiam colligit Innocent. in cap. *Nisi cum pridem*, §. *Personæ*, de Renuntiati. numer. 8. & ibidem Innocent. numer. 15. & 16. Idem supponit Caiet. verb. *Irregularitas*, ubi alij Summistæ, & Nauarrus dict. cap. 27. num. 191. citans Cardinalem in dict. Clem. Dudum, §. *Ac deinde*, quest. 8. de Sepulturis. Et ratio est, quia irregularitas non excludit à participatione passiva sacramentorum, quæ laicis sunt communia: huiusmodi autem est absolutio à peccatis. Vnde obiter intelligitur, peccatum habere adiunctam irregularitatem non propterea esse referuatum illi soli, qui habet potestatem dispensandi in irregularitate: quia cum possit tolli manente irregularitate, absolutio illius non habet connexionem cum dispensatione irregularitatis: & ideo ex hoc titulo non sequitur referuatio, neque ex alio iure, quod illa constituat, nullum enim extat. Quapropter ad fundamentum contrariæ sententiæ negatur assumptum, nam sæpe potest absolueri à peccato, qui non potest tollere irregularitatem quæ puniatur, ut iidem auctores citati docent, & Couarr. in c. *Alma*, l. p. §. 6. nu. 6. ubi ad Extrau. Inter cunctas, respondet, intelligendam esse de absolutione ab irregularitate, non à culpa. Sed difficile est expositionem textui accommodare: quia expresse illa duo distinguit, *peccati absolutionem, & remotionem irregularitatis*, & inconueniens reputat vnum concedi illi, cui alterum negatur. Videtur ergo ibi Pontifex noluisse concedere priuilegium absoluenti ab huiusmodi peccatis habentibus annexam irregularitatem his religionis, de quibus ibi loquebatur. Veruntamen neque inde sequitur, irregu-

gularitatem ex se impedire absolutionem à peccato, neque etiam in vniuersum, neminem posse absolvere à peccato, qui non possit dispensare in irregularitate, sed ad summum id sequitur de religiosis Predicatoribus, & Minoribus, & quoad illos est iam illa Extrauagans reuocata, de qua plura diximus supra in materia de Pœnitentia, agendo de casibus referuatis.

Secundo sequitur ex dicta assertione, nullum sacrum ministerium etiam actuum, quatenus per laicos exerceri potest, prohiberi clericis irregularibus: huiusmodi est baptismus sine solemnitate in necessitate datus, quod secus est de solenni, vt late Couarr. dict. Clem. p. 1. §. 1. & ceteri omnes. Item actus omnes qui cum solemnitate facti pertinent ad ordines minores, sine illa vero sunt à laicis, & similes, de quibus Nicol. Plou. numer. 31. reg. 46. & supra tractando de suspensione sigillatim & fusc dictum est, nam quoad hoc est eadem ratio vtriusque impedimenti. Conueniunt enim quoad hoc in materia prohibita irregularitas, & suspensio ab ordine, licet in modo differant. Atque in hoc ordine potest poni priuata recitatio diuini officij, nam hæc de se communis est laicis, imo etiam fœminis, ideoque irregularitas non tollit onus dicendi hoc officium, quia hæc impedimenta tollunt honores, & commoda, non vero onera, vt supra de censuris diximus, cum Gloss. in capit. Presbyterum, 28. dist. Secus vero est de publico, & solenni cantu eiusdem officij, eo modo quo munus illud clericorum est proprium, vt in citato loco de suspensione declarauimus. Denique ob eandem causam non prohibetur irregularis quominus priuatum ministret sacerdoti ad altare, quia hoc etiam non est ministerium ordinis. Vnde à fortiori prohibitus non est quominus rem sacram audire possit: Addo etiam, sine peccato posse præcipere & autoritate sua efficere, vt alius sacerdos non irregularis sibi sacrum faciat, quia non est illud facere, neque est actus ordinis, vt per se notum est, de quo infra in simili redibit sermo.

De actibus iurisdictionis, Assertio quinta.

¹² Vinto dicendum est, irregularitatem per se non priuare hominem potestate iurisdictionis, neque impedire usum eius. Hęc assertio communis est Iurisperitorum in capit. Tanta, de Excessib. Prælat. eamque notat Villadieg. ca. 3. num. 17. & sequitur ex dictis. Quia potestas iurisdictionis non tantum temporalis (quam omittimus vt manifestam) sed etiam Ecclesiastica distincta est à potestate ordinis: sed irregularitas vt sic solum excludit ab ordinatione: ergo per se & vi sua non tollit potestatem iurisdictionis. Maiorem suppono ex dictis in materia de Pœnitentia, de Indulgentijs, de Censuris. Minor probatur ex dictis de essentia irregularitatis, & quia omnia decreta, quæ de irregularitate loquuntur, ordinis tantum mentionem faciunt à quo irregularem excludunt, vt partim constat ex adductis in 1. & 2. conclusionem pluraque afferemus infra explicando formam ferendi irregularitatem. Consequentia vero probatur, quia verba penalis restringenda sunt ad id tantum quod sonant. Atque huc conferre possunt omnia, quibus supra probauimus, ex vi suspensionis ab ordine non auferri potestatem iurisdictionis, nã à paritate rationis in irregularitate procedunt, quæ in hoc conuenit cum prædicta suspensione, quæ tantum separat ab ordinis executione.

¹³ Oritur vero hic specialis difficultas, quia iurisdictionis Ecclesiastica saltè ex Ecclesiæ institutione supponit aliquem ordinem, vel clericalem statum: irregularitas vero illo priuat quantum potest, & ideo videtur auferre iurisdictionem quasi ablato fundamēto eius, nam eo ipso videtur hominem reddere incapacem iurisdictionis Ecclesiasticæ. In qua difficultate

A te multa dubia insinuantur quæ expedienda sunt. Primum est, an irregularitas subsequens tollat iurisdictionem prius habitam. Aliud est, an irregularitas antecedens impediatur consequi denuo iurisdictionem Ecclesiasticam. Quæ duo de beneficiis etiam Ecclesiasticis tractari solent, & quia iurisdictionis sapius conuenit titulo beneficij, ideo de beneficiis prius dicemus, & consequenter de omni alia iurisdictione.

An per irregularitatem ipso facto amittatur Ecclesiasticum beneficium.

E St ergo prima difficultas, vtum propter irregularitatem ipso facto amittatur Ecclesiasticum beneficium. Quod dubium supra de suspensione tractauimus, seruata proportionem, & retulimus auctiores affirmantes, per suspensionem ab officio amitti Ecclesiastici beneficij fructus: quia beneficium datur propter officium: iuxta ca. vlt. de Rescriptis in 6. ergo iuxta illam sententiam cum proportionem dicendum est amitti beneficia propter irregularitatem: nam sicut se habet suspensio à beneficio ad suspensionem ab officio, ita se habet priuatio beneficij ad priuationem officij seu ordinis, qualis reputatur irregularitas. Imo quamuis id locum non habeat in suspensione, quæ ex se non est impedimentum perpetuum ad officium exequendum: id videtur dicendum de irregularitate, quæ perpetuum impedimentum est. Quomodo enim potest retinere beneficium, qui perpetuo factus est inhabilis ad officium? Vnde propter hanc causam qui deponitur, priuatur beneficijs ipso facto, quia iam est perpetuo deiectus à clero. Sic autem se habet irregularis: ergo. Atque ita sentire videtur Villadiego de Irregularitate ca. n. 22. Indicat etiam Couarr. in Epitome 4. Decretalium p. 2. c. 6. §. 8. n. 7. re tamen vera non dicit.

Dicendum itaque est, qui post legitimam collationem beneficij irregularitatem contrahit, non priuari ipso iure beneficio, vel dignitate, quæ cumq; illa sit, ex vi ipsius irregularitatis. Hęc est communis sententia, Innocentij in cap. Cum nostris, de Concess. Præbendæ ante finem Gloss. 1. Panormit. in ca. Tanta, de Excessib. Prælat. num. 2. & in cap. Nisi cum pridem, de Renunciat. num. 4. Felin. qui plures alios refert in ca. Inquisitionis, de Accusationib. num. 3. & sequentib. Idem tenet Nauarr. cap. 27. nu. 251. Solent hæc sententia probari, cap. 2. de Cler. non ordin. ministr. quod parum probat, quia vel ibi non est sermo de irregulari, sed de Diacono, qui crimen commiserat celebrando sine ordine sacerdotij, propter quod crimen nulla est in iure irregularitas lata: vel si admittamus ibi ferri aliquam irregularitatem, nõ tamen simpliciter, sed secundum quid, id est, tantum respectu ordinis sacerdotalis, cuius signum est, quia aperte ibi significatur, illum non mansisse suspensum à Diaconatu, sed suspendi præcipitur biennio, vel triennio. Vnde mirum non est quod quatenus talis clericus irregularis non mansit, fuerit capax beneficij. eo vel maxime quod ibi non videtur esse sermo de beneficio iam adepto, sed conferendo magis ex dispensatione quadam, quam ex lege communi, vt significant illa verba. De beneficio autem misericorditer agatur cum eo, ne suspensione priuatus, ad seculi negotia reuertatur, vt autem securius possit, et hanc misericordiam facere, &c. Melius ergo probatur ex cap. Ex literis, de Excessib. Prælat. vbi Episcopus, qui propter cooperationem aliquam ad homicidium irregularitatem contraxerat, monetur Episcopatum cedere, aut si recuset, illo priuari præcipitur: ergo nõ amisit Episcopatum propter irregularitatem: eadem autè ratio est de quacungq; alia irregularitate, & de quocumque beneficio. Vnde in c. Fraternitate, de Cler. excommun. ministr. de his qui excommunicati celebrauerant, & consequenter irregulares effecti

14

Villadieg.
Couarr.

15

Innoc.
Abbas.

Felin.

Nauarr.

effecti fuerunt, solum dicitur privandos esse Ecclesiasticis beneficiis, non vero esse ipso iure privatos. Et simili habetur in proximo sequenti cap. 8. *Quasi* uisti, de illo qui simili modo induci solet ca. Clericis, Ne clericus vel monachus, ubi honore priuatur, & loco: nam verbum *priuatur*, sententiam expectat. Sed inspecto originali in Concilio Tolet. II. cap. 6. non ita videtur ille textus, nam sic habet: *Concessi ordinis honore priuatus, & loco, sub perpetuo, damnationis teneatur relegationis ergastulo, ubi participium, priuatus, significare potest sententiam latam maxime, quia honor ille refertur ad ordines, & ita priuatio honoris est irregularitas ipsa; priuatio autem loci erit priuatio beneficii & utraque sub eodem verbo ponitur quod est in differens ad sententiam latam, & ferendam, ut alias dixi: superiora tamen iura sufficiunt.*

16
Conclusio
ratio.

Ratio propria est, quia priuatio propriorum bonorum nunquam ipso iure incurritur propter delictum, nisi id aliquo iure exprimitur: quia lex penalis semper intelligenda est quoad penam ferendam per sententiam, nisi in ipsa lege aliud exprimitur. Sed nulla est lex Ecclesiastica, quae ipso iure priuet beneficiis clericum irregularem, quorum legitimum titulum & dominium habebat. ergo. Minor probatur, quia nullus affert potest textus, qui aliud probet. Nisi fortasse quis inducat capit. *Inquisitionis* de Accusationibus propter illa verba, *Si tale sit crimen, quod ordinis executionem suspecti aut retentionem beneficii, etiam post peractam penitentiam impediret.* Ponitur exemplum in homicidio, & simonia. Verum tamen illa verba nihil ad rem presentem faciunt, tum quia posterior pars illius disinctionis optime intelligi potest de retentione beneficii obtenti post tale crimen commissum, vel acquisito per illud, ut ibidem dicitur de beneficio per simoniam obtento: tamen etiam, quia ibi solum dicitur, tale crimen impedire retentionem beneficii. non vero priuare illo ipso iure, quod valde diuersum est, ut statim dicam. Igitur neque in illo textu, neque in alio talis pena ipso iure lata inuenitur ex vi irregularitatis. Ratio autem reddi potest, quia irregularitas saepe contrahitur sine culpa: & ideo non debuit haec priuatio adungi quae auget penam, cum ad finem irregularitatis non sit necessaria, & alias pena non sit imponenda sine culpa. Dices: posset saltem haec priuatio adungi irregularitati ex delicto contractae. Respondeo potuisse quidem, non tamen id factum esse a Pontificibus; cur autem id non fecerint non oportet sollicite inquirere, cum haec sint poenae natura sua distinctae, & una non habeat cum alia necessariam connexionem, neque etiam necesse sit duas poenas simul pro eodem delicto imponi. Vnde sic potest confici ratio, quia irregularitas in quantum irregularitas non habet necessariam connexionem cum priuatione beneficii ipso facto, ut sufficienter ostenditur in irregularitate, quae non est poena: Neque etiam irregularitas in quantum poena, vel talis poena, secum habet coniunctam alteram poenam, quia vnum delictum sufficienter potest puniri vna poena: quare ratione supra dicebamus, suspensionem ab officio non necessario secum asserre suspensionem a beneficio, quia sunt poenae diuersae & non connexae, ergo.

17
Aliquot exceptiones
propositae regula.

Ex hac vero ratione colligunt aliqui, exceptiones nonnullas. Interdum enim delictum est adeo graue, ut utraque poena dignum sit & tunc interueniente legis auctoritate irregularitas ex tali delicto contracta adiunctam habet beneficii priuationem. Primo in peccato heresis, ut multi putant ex cap. *Cum secundum leges*, de haereticis libr. 6. Secundo contra vitium simoniae, ut colligi videtur ex cap. *Si quis Episcopus*, 1. qu. 1. Tertio contra homicidium qualificatum, ut est assassinium, de quo expresse id cauetur in c. 1. de Homicidio in 6. Item homicidium clerici alicuius Ecclesiae factum a Patrono, vel alia simili persona, iuxta cap. *In quibusdam*, de Poenis ibi,

A Et beneficii beneficium prorsus amittant: quamquam ibi non additur particula, *ipso facto*, sicut in precedenti textu. Sed hi casus particulares in propriis locis examinandi sunt. Nunc duo circa illos dicenda occurrunt. Vnum est, etiam in his casibus (si illos admittamus) non fieri exceptionem a regula proposita: quia etiam tunc priuatio beneficii non est effectus irregularitatis, neque ex illa nascitur, sed cum illa, vel etiam post illam per nouam legem imposita est, ut simul incurritur, quod per accidens est irregularitati. Vnde, si quis dispensationem obtineret a tali irregularitate nulla facta beneficiorum mentione, non propterea esset liber ab altera poena, quia, cum sint distinctae, & per se non connexae, licet simul imponantur, dispensatio vnius non extenditur ad alteram. Secundum aduertendum est etiam in illis casibus admittamus dari iura ipso facto priuata beneficiis propter talia delicta, nihilominus illa non amitti vsque ad sententiam iudicis, saltem declaratoriam de tali delicto, iuxta textum in cap. *Cum secundum leges*, de Haeret. imp. & doctrinam frequentius receptam a Theologis in materia de Lege poenali, & a Iurisperitis tum ibidem alibi, quam ad hoc propositum breuiter attigit Felinus in c. *Suspiratus*, de Rescriptis, nu. 3. & Couar. in 4. decret. p. 2. cap. 6. §. 8. nu. 7. circa finem, alios retere.

Sed quaerit aliquis, an teneatur irregularis statim relinquere beneficium suum, & quomodo potest id facere. Aliqui enim ita sentiunt, ut Henrich Boich. in cap. *Qualitum*, de Temporibus ordinat. & Felin. in cap. *Inquisitionis*, de Accusationibus, numer. 2. ubi ait, homicidam non posse cum bona conscientia retinere beneficium, etiam post peractam penitentiam, citans Ioannem Andream in cap. *Mortis* 50 d. & in cap. pen. de Poen. Eandemque sententiam sequitur Couar. supra, sed limitat, ut solum procedat in beneficio postulante ministerium sacri ordinis, quod irregularis exercere non potest. Fundamentum eorum non sumitur ex aliquo textu, sed solum ex ratione superius tacta, quod cum beneficium detur propter officium non potest licite retinere, qui non potest exhibere officium debitum. Dico: igitur, ex vi irregularitatis per se & immediate non oriri obligationem in conscientia dimittendi beneficium, antequam illo quis priuatur per sententiam iudicis, quia nullum est ius, quod hunc effectum irregularitati tribuat. Mediate vero & quasi per accidens poterit aliquando haec obligatio nasci ex illo iustitia debito, quo quis tenetur exhibere ministerium, si accipit stipendium, & consequenter non esset obnoxium & obligatum ad ministerium, quod exercere non potest.

Quapropter ad imponendam hanc obligationem multa distinguere necesse est. Primum de qualitate beneficii, & seruitij illi annexi: nam interdum est adeo simplex beneficium, ut solum obliget ad recitandum officium canonicum, ut primum illud (quod fit gratia exempli dictum) Aliud solum requirit ministerium, quod per aliud exerceri potest: & in his & similibus nulla est ratio obligationis dimittendi illud, cum possit irregularis obligationis beneficii satisfacere per se, vel per alium. Alia etiam sunt beneficia Ecclesiastica, quae personalem residenciam cum exercitio alicuius operis postulant, & in his maxime procedit ista sententia: sed limitanda ac declaranda est. Quia non tenetur statim irregularis omittere beneficium, sed potest aliquo tempore retinere, ut dispensationem irregularitatis obtineat, dummodo in ea procuranda nimium negligens non sit, & interim ex redditibus beneficii sufficienter prouideat Ecclesiae, ut saltem per alium ei inferuiatur, si necesse sit: hoc enim ad tempus facere propter causam adeo grauem non est contra iustitiam. Deinde, si dispensationem obtinere nolit, vel non valeat, potest il-

est illud renunciare in manu legitimi superioris in forma consueta. Quæ est communis sententia Iuristarum, de qua Panorm. in c. N. si, de Renunc. n. 1. & Felin. in c. Si quis autem, de Rescript. n. 2. & 3. & Couarr. in Clem. Si furiosus, p. 2. §. 3. nu. 7. ubi plures alios refert tractans etiã an talis renunciatio valida sit, etiam si impetratio præcesserit: quod ad nos non pertinet. Ratio ergo est, quia talis clericus iusto titulo possidet beneficium, & habet liberum vsum eius, nec aliqua lege impeditum, donec condemnetur: ergo potest & licite, & valide seruata forma iuris illud renunciare.

Uterius vero queri potest, an huiusmodi irregularis sit saltem priuatus fructibus beneficii. Aliqui enim affirmant: nimirum omnes illi, qui putant suspensum ab officio esse etiam suspensum à beneficio, quos supra proprio loco retuli, & de irregularitate tenet Villadiego cap. 3. numer. 22. ille autem videtur procedere in ea sententia, quod irregularis amittit beneficium ipso iure. Supposito autem contrario fundamento, contraria sententia sine dubio est vera, per se loquendo, & ex vi irregularitatis. Maxime, quia saltem etiam est suspensum ab officio eo ipso esse suspensum à beneficio, vt supra ostendi. Vnde sit, hanc priuationem fructuum non sequi quasi ex natura rei ex irregularitate, sicut non sequitur ex suspensione ab officio, quia ex vi irregularitatis solum sequitur impedimentum ab executione ordinis in eo, qui iam ordinatus supponitur: reliqua vero per accidens sunt. Neque etiam est vlla lex, quæ hanc priuationem fructuum ipso facto imponat ratione irregularitatis: si vero sit lex, aut statutum, vt non residens, aut non seruienti non faciat fructus suos, ob eã priuabitur fructibus, quod maxime in distributibus quotidianis locum habet, vt in simili diximus agentes de suspensione: non tamen præcise ob irregularitatẽ. Præterea irregularis retinet verum titulum & dominium beneficii, & ratione illius tenetur pensum horarum recitare, quod est magna pars officij clericalis, vt laicus Soto lib. 10. de Iustitia, qu. 5. art. 3. & si munus aliud ad tale beneficium pertinet, tenetur procurare vt saltem per alium id fiat: ergo hoc satis est vt fructus suos possit facere, stando in iure diuino, & naturali: ergo cum nullo iure humano illis priuetur, illos facit suos.

Quod adeo verum cõse, vt licet postea per sententiam iudicis beneficio priuetur, non possit fructibus priuari, quos vsque ad illud tempus legitime percepit. Quod recte docuit Calderinus in Clem. Constitutionem, §. Ceterum, de Elect. circa finem, & alij quos supra Couarr. refert. Qui addunt, hoc intelligendum esse, quando si, quod tale beneficium habet, debitum ministerium, vel officium in illo exhibuit. Hinc vero sumptit occasionem Couarr. recedendi ab hac sententia quoad irregulares, eamque limitat, vt tantum locum habeat in aliis delictis, quæ mererentur pœnam priuationis beneficii; non tamen habent irregularitatẽ annexam. Ratio eius est, quia, si non exhibuit debitum ministerium hoc ipso debet perdere fructus, si vero ministerium exhibuit, per hoc ipsum est dignus maiori pœna, ideoque non sunt fructus ei concedendi. Veruntamen citati auctores expresse loquuntur etiam de irregulari, vt patet ex Felino, in capit. De quattuor, de præscript. nu. 33. Nec ratio facta vrget: primo quidem, quia potest canonicum officium per se recitare, vt diximus, & reliquæ parti muneris potest per alium satisfacere: quod si in aliquo negligens fuerit, non statim meretur priuationem fructuum, sed poterit alia pœna puniri. An vero in conscientia teneatur aliquam partem fructuum restituere propter huiusmodi negligentiam, nihil ad præsens refert, nam in hoc eadem est ratio de quolibet beneficiato non irregulari. Deinde addo, quod licet irregularis per se ipsum exercuerit ministeria à quibus per irregulari-

atem remotus erit, non propterea priuandus est fructibus beneficii, quia licet in eo augeat culpam, & sit dignus maiori pœna, nullum tamen est ius, in quo pro illo crimine talis peculiaris pœna imponatur.

Maiorem dubitationem habet, an saltem in illis specialibus delictis, quæ simul cum irregularitate habent annexam priuationem beneficii ipso facto, priuetur quis fructibus beneficii à die commissi delicti, vel saltem post sententiam declaratoriam criminis. Sed hoc nunc ad nos non spectat; & ideo breuiter dico, tunc licite percipi fructus vsque ad sententiam declaratoriam, quia licite retinetur beneficium vsque ad illud tempus. Vt autem ait Felin. supra citans Speculat. & Cardinal. hæc est optima illatio. Licite retinetur beneficium, ergo licite percipiuntur fructus (scilicet suppositis conditionibus necessariis, vt recitatione officij &c.) Adde etiam huiusmodi fructus non posse auferri ante sententiam subsecutam, arg. capit. Cum secundum legem. At vero post sententiam probabile est posse priuari in tantum beneficio, sed etiam omnibus fructibus eius, nam licet tales fructus licite possideantur vsque ad sententiam, tamen per illam auferuntur, & quoad hunc effectum retrahitur sententia vsque ad diem criminis, vt Couarruu. supra notauit, & ex materia de Hæresi constat, iuxta d. capit. Cum secundum leges. Hæc vero multis indigent limitationibus, & declarationibus, quæ ad præsentem locum spectant.

Ex resolutione facta colligimus primo, per irregularitatem seu ex vi illius non priuari quempiam administratione beneficii sui, quominus etiam per se ipsum illam exercere possit in his omnibus, quæ ordinis exercitium non includunt. Patet, quia huiusmodi irregularis retinet beneficium, ergo & vsum eius in his omnibus, quæ contra irregularitatem directe non sunt, huiusmodi autem est dicta administratio, vt constat ex definitione irregularitatis. Item suspensus ab ordine non est suspensus ab administratione beneficii vel officij sui, vt supra tactum est: sed irregularitas quantum ad hanc priuationem functionum in re nihil aliud includit nisi suspensionem ab ordine: ergo. Potest ergo huiusmodi beneficiarius æconomum, verbi gratia, constituere, contractus facere, & similia, quæ valida erunt, non obstante irregularitate, quia sunt facta cum sufficienti potestate, & nullo iure sunt impedita.

Secundo colligo ex dictis, omnem iurisdictionẽ fori contentiosi conuenientem alicui ratione talis beneficii atque etiam vsum eius retineri non obstante irregularitate, & consequenter omnes actus talis iurisdictionis factos ab huiusmodi irregulari validos esse, vt sunt excommunicatio, absolutio ab illa, & similes. Probat, quia irregularitas per se non priuat iurisdictionem, aut vsum eius, vt supra ostensum est, neque etiam priuat beneficium, vt hic diximus: ergo, si beneficium tale est, vt ratione illius competat iurdictio, illa manet non obstante irregularitate. Neque obstat si quis obiciat, quod hæc iurdictio postulat ordinem aliquem, seu statum clericalem, quem videtur remouere irregularitas. Respondetur enim in irregulari verum ordinem manere, & hoc satis esse vt maneat etiam iurdictio, & vsum eius, quæ vero titulo tali personæ conueniebant, & nulla lege ablata fuere. Nulla enim lex, quæ ad iurisdictionem Ecclesiasticam, vel vsum eius requiratur ordinem expeditum (vt sic dicam) ad omnes actus suos etiam ad illos qui ordinis non sunt. Sed contra, quia interdum ad actum iurisdictionis requiritur ordo ex speciali lege Ecclesiæ, vt ad depnendum solenniter clericum requiritur Episcopalis dignitas, cap. 2. de Pœnis, ergo si habeat ordinem Episcopalem irregularitate impeditum, non poterit illum

22
Dubitatio.

23
Coroll. 2.

24
Coroll. 2.
Irregularitas tollit iurisdictionem fori contentiosi.

Quomodo requiratur ordo ad iurisdictionem fori contentiosam.

Obiectio.

Solutio.

illum actum exercere: ita vero se habet iurisdictio Ecclesiastica absolute sumpta ad ordinem in communi etiam sumptum, sub illo comprehendendo primam consuram: ergo, Respondetur ex superius dictis, aliud esse loqui de degradatione reali, aliud de verbali depositione, quæ illam antecedit, & comparatur ad illam, ut sententiæ prolatio ad executionem. Idemque in utraque considerari posse, an licite, & an valide fiat. Dico ergo depositionem verbalem valide fieri ab Episcopo, etiam si irregularis sit. Addo in super secluso scandalo, ac per se loquendo, etiam si ne nouo peccato posse fieri: quia ille reuera est purus actus iurisdictionis, & non ordinis, quia solum est cuiusdam sententiæ prolatio in exteriori foro, quæ non requirit specialem sanctitatem aut carentiam canonici impedimenti, quod per se tali actui non repugnet. Itæ quia licet demus ex iure humano requiri personam consecratam in Episcopatu, tam illa consecratio non postulat ut principium per se ille actus, sed ad summum ut conditio sine qua non: & ideo irregularitas non ita illi repugnat, ut ex illo solo capite fiat actus illicitus. Imo licet Gloss. Panor. & multi alij in c. Transmissam, de Electione, asserant, ad hunc actum postulari Episcopum consecratum, nullo tamen iure id satis probatum habentur reperi. Nam licet ad hanc depositionem iura requirant Episcopi sententiam cum alius ei assistentibus, nulli tamen declaratur illum Episcopum debere esse consecratum, cum tamen nomine Episcopi appellari absolute soleat, qui electus & confirmatus est. Vnde Concilium Tridentinum, sessio. 13. capitul. 4. de Reformatione, statuit, ut huiusmodi depositio verbalis etiam à Vicario Episcopi fieri possit. In quo licet ius nouum condiderit, satis tamen significat illum non esse actum consecrationis Episcopalis, & ideo presbytero committi. Vnde hodie saltem dubitari non potest, quin talis sententia ab Episcopo irregulari lata sit valida, & licite pronunciata, quantum est ex parte irregularitatis, cum sit actus puræ iurisdictionis, quia Episcopalem consecrationem non requirit.

25
Degradatio
actualis de
bet fieri ab
Episcopo
consecrato & non
irregulari.

At vero degradatio actualis sine dubio requirit Episcopum consecratum, in quo Canonistæ conveniunt, etiam illi, qui de priori actu negant, ut Hostien. Ioan. de Ligna. & alij, significavit satis Conc. Trid. supra dicens. Episcopum, non per Vicarium, sed per seipsum debere procedere ad degradationem actualem. Et ideo satis probabile est, Episcopum in irregularem non posse licite talem actum exercere, quia non est puræ iurisdictionis, sed ordinis Episcopalis, non concomitanter tantum, sed etiam elicitive, & consequenter est prohibitus ex vi irregularitatis. Assumptum declaratur, quia ille actus non consistit tantum in prolatione iudicis, sed in executione & facto, per quod res consecrata quodammodo execratur, ut sic dicam, in foro Ecclesiæ, & ob hanc causam requirit ministrum consecratum ex Ecclesiæ institutione, quæ in iuribus colligitur in capit. 2. de Poenis, in 6. & ex aliis 15. quæst. 7. fere per totam: vltus tamen & traditio Ecclesiæ hoc magis declaravit. Estque consentanea tali actioni, ut declaratum est. Et quoad hoc etiam valet ratio Panormitani, quia eiusdem potestatis esse videtur dare ordinem, & auferre. Quæ ratio non ita procedit in depositione verbali, quia per illam nondum aufertur ordo factio, sed iure tantum, sicut aufertur in degradatione actuali, quantum per Ecclesiam potest. Sicut ergo Episcopus irregularis peccat consecrando altare, &c. quia ille actus ita est institutus ab Ecclesiâ, ut pertineat ad executionem ordinis Episcopalis: & ideo suspensus ab homine, & consequenter etiam irregularis, est ab illo actu remotus, ac proinde peccat illum exercendo: ita dicendum est de actuali degradatione.

A Est tamen ille actus validus, etiam si licite fiat, sicut consecratio calicis valida est, etiam si Episcopus sit irregularis, vel suspensus, quia hæc impedimenta canonica non irritant actus ordinis, ut sæpe dictum est. Ergo eadem ratione execratio, quæ per degradationem fit, erit valida, non obstante irregularitate, quia est actus ordinis. Quod si quis dicat esse actum iurisdictionis: Respondemus primo, iam ostensum esse iurisdictionem ad hos actus necessariam non auferri per irregularitatem. Et deinde addimus illum actum non tam esse exercentis iurisdictionem, quam exequentis, quæ non est propria iurisdictio, multoque minus aufertur per irregularitatem.

B Tercio iuxta hæc iudicandum est de ministerio, quod parochus irregularis exercere potest circa Coroll. 16. suos subditos: dicendum est enim, omnia illa posse, quæ antea poterat, seclusa administratione sacramentalium, quam per se ipsum facere non potest licite, licet facta etiam teneant. Probatur, quia eandem potestatem habet quam antea, & nihil aliud illi prohibitum est. Specialiter vero explicare oportet ministerium, quod exercere potest circa penitentiam, & matrimonium. De penitentia dicam in fine: de Matrimonio breuiter dicendum est, vnum esse necessarium ad valorem matrimonij ex nouo iure Concilij Tridentini sess. 24. cap. 1. de Reformat. matrim. quod est sola presentia seu assistentia cum aliis testibus quando fit contractus. Et hoc ministerium non est dubium quin valide & licite possit exerceri à parochio, non obstante irregularitate: nam matrimonium factum coram tali parochio (si alia concurrant) validum est, quia ille est verus parochus, & Concilium nihil aliud requirit: neque in eo actu peccat, quia ille non est actus ordinis, qui ei prohibitus sit. Et eadem ratione matrimonium factum coram alio Sacerdote delicta irregularis Parochi validum est, quia talis licentia valida est: nam est actus iurisdictionis, seu administrationis proprii muneris parochialis, à quo non est prohibitus Parochus propter solam irregularitatem. Vnde nec peccatum aliquod committit illam dando, neque alius illam accipiendo vel illa vtendo. Aliud ministerium est solæ benedictio nuptiarum, quæ licet sit actus Parochialis muneris, tamen ex institutione & vsu Ecclesiæ est actus ordinis Sacerdotalis, & ideo non potest exerceri ab irregulari sine graui culpa, sicut de suspensio diximus, nam in his eadem ratio quoad prohibitionem & culpam, licet non quoad nouam irregularitatem contrahendam, ut supra dictum est.

Quarto inferitur ex dictis, si beneficium coniunctum habeat eligendi, vel confirmandi electionem, qui tale beneficium habet, non priuari hoc iure, vel vsu eius propter solam irregularitatem superuenientem, donec beneficio priuetur. Sumitur ex Nauarro cap. 27. numer. 244. Probatur ex dictis, quia hoc ius vel est iurisdictio, vel ad illam reducitur, & ipsa electio est veluti administratio quædam pertinet ad tale beneficium, imo inter fructus beneficii computari potest, sicut collatio beneficiorum numeratur inter fructus Episcopatus: ergo sicut irregularis non priuatur iurisdictione, administratione, & fructibus beneficii, ita neque iure eligendi. Et confirmatur, nam suspensus ab ordine tantum non suspenditur ab vsu & iure eligendi, ut supra visum est: ergo neque irregularis. Vnde fit, ut electio facta ab irregulari per se valida sit, ut pote facta ab habente potestatem non impediam, neque ligatam. Fit etiam, ut talis electio licite fiat, quia ex vi irregularitatis non prohibetur, neque aliunde necessario habet malitiam adiunctam. Potest vero obijci, quia ius eligendi clericorum proprium est, ut constat ex capit. Sacrosancta, 51. & capit. Massana, 56. de Electione. Imo aliquando requirit ordinem

Prædictum obicitur.

Cont. Trid.

Per
larum
non
iuri
nem
guit

27

Coroll. 16.
Irregularis
non priuatur
iure eligendi
Nauarro.

Obicitur.

ordinem sacrum, iuxta Clem. 2. de Etate & qualitat. A
& Trid. sess. 22. cap. 4. de Reform. ergo electio est ali-
quo modo actus ordinis, ergo est prohibita irregu-
lari sicut alii actus ordinum. Respondetur, electio-
nem ad spiritualia munera ideo solis ecclesiasticis
personis concedi, quia pertinet ad potestatem spiri-
tuale, quæ laicis non tribuitur. Item ius eligendi,
præsertim ad ecclesiasticum beneficium, sæpius da-
tur ratione alicuius ecclesiastici beneficii, ut per se
constat: & quia tantum clerici possunt ecclesiastica
beneficia obtinere, ideo soli etiam clerici possunt
habere tale ius eligendi, non quia electio actus sit
ordinis, unde sine dubio posset pontifex ius eligen-
di dare alicui nullum habenti ordinem, sicut con-
tulit ius præsentandi. Quod vero ad aliquam ele-
ctionem sacerdotis requiratur, non est quia sit actus
ordinis, sed vel ut fiat electio à persona digniori
qualitate insignita, quomodo in religionibus soli
Presbyteri solent ad faciendas electiones admitti:
vel etiam id sit, ut præbendati ordinem sacrum sus-
cipere cogantur, ut in dicta Clementina expressa di-
citur: ideoque non tantum eligere, sed absolute ha-
bere vocem in Capitulo prohibetur, donec saltem
subdiaconatum recipiant, non tamen postulantur
ab eis, ut irregulares non sint, & ideo ex vi huius im-
pedimenti non prohibentur eligere. Idemque dicen-
dum est de collatione, & institutione beneficiorum:
quia sunt actus iurisdictionis: & à fortiori idem est
de præsentatione, qui nec iurisdictionis actus est, sed
dominii, qui interdum laico ex vi iuris patronatus
competit.

Ultimo ex dicta resolutione infero, ex vi solitis
irregularitatis non amitti, vel ligari iurisdictionem
contentiosam, quam Clericus prius habebat ab alio
delegatam. Idemque dicendum est de quocunque
munere habente iurisdictionem ex commissione
alterius, siue illa ordinaria, siue delegata vocetur,
etiam si per proprium beneficium Ecclesiasticum non
conferatur. Exempla sunt in Vicario Episcopi, & in
Legato Pontificis, &c. Ratio est, quia sicut benefi-
cium non amittitur ipso iure, nisi in casibus à iure
expressis, ita neque aliquod Ecclesiasticum officium,
siue illud sit ordinarium, siue ex commissione: nam
omnes rationes factæ æque hoc probant: quia etiam
hæc est poena: & ideo non plus extendenda, quam
rigor verborum legis ex necessitate requirat. Nul-
lum autem est ius, per quod irregularis priuatur i-
pso facto his officiis, aut iurisdictionibus potius,
quam beneficiis: ergo irregularitas non affert secum
talem priuationem. Item nullum est ius, quod pro-
hibeat irregulari usum talis muneris, vel iurisdic-
tionis in his actibus, qui per se non requirunt influ-
xum potestatis ordinis: ergo non habet irregularitas
hunc effectum. Quapropter actus talis iurisdic-
tionis facti ab irregulari & validi sunt, & per se lo-
quendo, ac seculo scandalo licite sunt. Quod si ius
Ecclesiasticum requirat aliquam ordinationem in
eo, cui conferenda est hæc iurdictio, non id est, quia
potestas ordinis sit principium, talis actus: sed quia
ex decencia illa postuletur tanquam congrua dispo-
sicio, quam non omnino excludit irregularitas: &
ideo non reddit hominem incapacem ad hanc iurisdic-
tionem retinendam.

Quarta difficultas.

Iam vero occurrit alia dubitatio, an irregularitas
reddat hominem inhabilem ad nouum beneficium
obtinendum: & consequenter, an irregularis pos-
sit rata conscientia beneficium postea obtentum,
& fructus eius obtinere. Non enim defuerunt au-
thores, qui dixerint, idem iudicium esse ferendum
de beneficio obtento, & obtinendo: ideoque col-
lationem beneficii irregulari factam validam
esse, licet per Iudicem possit cassari. Ita Syluester
Fr. Suarez tom. 5.

verbo *Excommunicatio*, 4. numer. 4. citans glossam
Raimundi, quam etiam refert, & sequitur Nicolaus Plouius.
Plouius num. 39. & 40. regula 44. & in eam inclinat
Felinus in cap. *Inquisitionis*, de Accusat. num. 6. ubi i-
ta interpretatur Innocentii doctrinam. Et licet nu-
7. ex Abbate contrarium referat, tamen nu. 8. idem
repetit, & citat Calderinum. Et addit declaratio-
nem per se notam, dummodo aliunde persona non
sit incapax, ut si sit infans, &c. Unde formatur ratio,
quia seculo speciali iure, irregularis ut sic non est
incapax beneficii Ecclesiastici, cum illud retinere
possit, nec per irregularitatem sit magis incapax re-
ceptionis eius, quam retentionis: quia sicut retine-
re non est exequi aliquem ordinem, ita nec de nouo
recipere est actus ordinis, ut per se notum videtur:
irregularitas autem solum priuat actibus ordinum:
igitur hic effectus non est per se coniunctus cum ir-
regularitate, eius definitione, & institutione præci-
se spectata. Neque etiam est vltimum ius, quod illi spe-
cialiter annexat hanc poenam: quod tamen esset
necessarium, ut hæc possit esse poena ipso facto si-
mul incurrenda cum irregularitate. Imo non satis
esset collationem beneficii irregulari factam iure pro-
hiberi, sed necessarium esset expressè irritari: nam
lex prohibens actum, non irritat illum, nisi expressè
id declaret, ex illis principiis, quod legislator non
plus operatur, quam verbis suis exprimat, & verba
pœnalia strictè intelligenda sunt. Difficile autem
est inuenire ius, quod irritam reddat huiusmodi
collationem, ut paulo post videbimus. Et confirma-
tur primo, quia vna species irregularitatis contra-
hitur per corporis defectum, & nihilominus Cleri-
cus, qui sine culpa sua hanc irregularitatem contra-
hit, capax est alicuius beneficii, alias cogeretur
mendicare, aut actiones Clerico indignas exercere:
quod est magnum incommodum. Imo ob hanc
causam, etiam si irregularitas sit per crimen contra-
cta, beneficium esse dandum Clerico irregulari, si-
gnificatur in c. 2. de Clerico non ordin. ministr.
Confirmatur secundo, quia professio facta ab irregulari
valida est, iuxta cap. 1. de Filiis Presbyter. & cap. 2. de
Apostatis, & dicto cap. 2. de Clerico non ordin. mi-
nistr. ibi: *Salubrius autem sibi prouidebit, si ad regularem
vitam se duxerit transferendum*: supponit ergo, irregu-
larem esse capacem regularis professionis: cur ergo
non erit etiam capax Ecclesiastici beneficii? est enim
maius bonum illa professio, quam beneficii acce-
ptio. Imo aliquando solet monachus sub nomine
beneficii Ecclesiastici comprehendere: de quo videri
potest Sylua de Beneficiis, parte 1. questio. 2. in fine.
Tertio confirmatur, quia collatio beneficii facta à
persona irregulari est valida, iuxta dicta: ergo & fa-
cta in persona irregulari. Pater consequentia, quia in
his rebus plus est dare, quam recipere, & irregula-
ritas ex semagis separat ab agendo, quam à reci-
piendo.

Contraria sententia communis est, ut videre li-
cet in Navarro, cap. 25. num. 34. & cap. 27. num. 251. S.
& consil. 13. 42. & 44. de Homicidio, & consil. 97. de Si-
monia, & consil. 16. de Rescriptis: Couarruua in
capitulo *Alma*, part. 1. §. 7. num. 1. & §. 8. num. 3. & in
regula *Peccatum*, part. 2. §. 8. num. 6. & 7. qui alios re-
ferunt; præsertim vero videri possunt Panormi-
tanus in capit. *Nisi cum pridem*, de Renunciatione, Abbas,
num. 4. & cap. *Tanta*, de Excessibus Prælat. num. 2. &
Felinus in cap. 2. de Rescriptis, num. 4. Ad hanc cau-
sam sententiam confirmandam varii afferuntur te-
xtus, qui expendendi sunt. Primus est in cap. *Cum Cap. cum
bona*, de Etate, & qualitat. in quo non est sermo de bona, de
irregularibus, sed de suspensis per sententiam; & i-
bi est sermo de suspensione absolute, quæ videtur
includere suspensionem à beneficio, quam irregu-
laritas non includit. Et deinde si textus ille aliquid
probaret, non minus de beneficio obtento, quam
obtinendo procederet, ut pater ex verbis illis: *Non
Ggg licet*

licet eis illa, qua habuerint, beneficia, vel que postmodum A
sunt adepti: aliquatenus retinere. Videtur ergo illa fuisse
se pena à Iudice imponenda, vt ex vltimis verbis
textus constat. Secundo probatur ex c. 2. de Cleri-
Cleric non con non ordin. ministr. Sed neque ille textus id pro-
bat, vt constat ex paulo antea dictis: quia neque ex

Cap. Du-
dum, de
Elect.

Cap. cum
inter, de
Elect.

Cap. 2. de
Cleric pu-
gnant. in
duello.

Cap. Postu-
latus, de
Cleric. ex-
comm. mi-
nistr.

Cap. vit. de
Cleric. ex-
comm. mi-
nistr.

Tertio affertur cap. Dudum, de Electione, vbi solum
dicitur eum, qui in ordinibus defectum patitur,
impediri per canonum sanctiones, quominus possit ad offi-
cium Præpositurae promoveri. Vbi non explicatur, tale
esse hoc impedimentum, vt electionem illam irritam
reddat. Quarto citatur c. Cum inter, de Electione,
quod nihil probat, quia solum agit de electione fa-
cta à suspensis, scilicet à beneficio, vel iurisdictione,
vt in superioribus suo loco declarauimus, etque de
illo impedimento longe diuersa ratio. Quinto ci-
tatur cap. 2. de Clerico pugnante in duello: quia in
eo dicitur, posse dispensari cum quodam Clerico,
qui irregularitatem contraxerat, quantum ad bene-
ficia obtinendum. Ex quo loco optime probatur
talem collationem esse prohibitam, postea per Iu-
dicem irritari, si absque dispensatione sit facta: quod
verum sit nulla, non satis probatur ex illo textu. Sexto
adiungitur cap. Postulatus, de Clerico excommuni-
cato. In quo non est sermo de irregulari, sed de
excommunicato. Sed in his legibus poenalibus ar-
gumentum à simili non est efficax: maxime cum plu-
res effectus habeat excommunicatio, quos non ha-
beat irregularitas. Potest tamen fieri vis in illatione
textus: Cum ea non fuerint canonice consecuti. Nam his
verbis significatur, illam collationem esse nullam,
non propter specialem rationem excommunicationis,
sed propter generalem causam collationis
non factæ canonice. Quæ ratio locum habet in col-
latione irregulari facta, quia non est canonice facta,
vt pote contra canonicum impedimentum. Res-
ponderi vero poterit, rationem illam esse intelli-
gendam cum distributione accommodata: omnis eni-
m collatio, quæ non sit secundum Canones, po-
test dici non canonice facta, & tamen non semper
est nulla; quia conditiones à canonibus requisitæ
non omnes sunt æque necessariae, argumento textus
in cap. Quia nonnulli, de Cleric. non resid. Sicut in si-
mili etiam constat de sententia non canonice lata.
Intelligitur ergo illa ratio iuxta subiectam materiam,
scilicet quia collatio fuit non canonica tali modo,
id est, cum impedimento irritante: nunc autem in-
quirimus, an irregularitas talis sit.

Septimo adducitur textus in cap. vit. de Clerico
excommunicato, vbi in primis dicitur, excommu-
nicatum etiam minori excommunicatione non
posse eligi: quod videtur à fortiori dicendum de ir-
regulari, tum propter argumentum à simili, vel po-
tius ab inferiori: nam excommunicatio minor mi-
nimum impedimentum canonicum censetur: tum
maxime propter rationem textus, scilicet quia ad
illud munus exercendum eligitur, à quo per Cano-
nes est separatus. Vnde sumitur generalis regula,
prohibito vno, consequenter prohiberi aliud, quod
cum illo connexum est: quam habet Glossa in cap.
Studeat, 3. 50. dist. Hæc autem regula maiori ratione
procedit in irregulari, quia ex vi irregularitatis per-
petuo remotus est ab eo ministerio, propter quod
datur beneficium Ecclesiasticum. Quæ ratio adeo
videtur efficax, vt secluso speciali iure positivo, hæc
inhabilitas intrinsece videatur sequi ex irregulari-
tate: nam contra ius naturale est beneficium acci-
pere illum, qui officium non potest implere: nam ille
solum ad beneficium idoneus reputatur, qui potest
deferuire, vt dicitur in cap. 8. per inordinata, de Præ-
bendis. Sed vt omittam, rationem hanc non proce-
dere vniuersaliter in omnibus beneficiis, neque in
omni officio, propter quod beneficium datur: ali-

quando enim solum datur propter officium reci-
tandi Horas canonicas, vel si obligat illud mi-
nisterium, non necessario per propriam personam
exercetur: hoc (inquam) omisso, illa omnia ad
sumum probant; illam beneficii collationem esse
irritandam, non vero esse irritam. Nam in dicto
capite vltimo non amplius dicitur, nec ratio eius
ad aliud inducitur, vt tractando de excommuni-
catione minori expendimus. Neque etiam ratio na-
turalis per se sumpta amplius probat: imo multi ex-
ultant, indignum non teneri, etiam ex iure cano-
nico, ad dimittendum statim beneficium sua spon-
te, donec à Superiore cogatur, dummodo possit,
& studeat se dignum reddere, & interim alio-
rum iuuamine suo muneri satisfacere. Idem er-
go dici potest de irregulari: nam potest dispen-
sationem procurare, atque hoc modo impedi-
mentum tollere. Vnde secluso iure positivo, ta-
lis receptio beneficii non solum non esset nulla, ve-
rum etiam fieri posset aliquando sine peccato, vt si
irregularitas esset occulta, & non posset quis expe-
ctare dispensationem sine magno dispendio, nimi-
rum amittendi occasionem obtinendi congruum
beneficium, cuius esset dignus seclusa irregulari-
tate, eamque auferendam speraret sine graui dispen-
dio Ecclesiæ, & seruitui illi debiti: his enim omni-
bus concurrentibus, nulla appareret malitia in illo
actu.

Tandem ad hoc confirmandum adduci potest
decretum Concilii Tridentini sess. 14. cap. 7. de Re-
format. vbi de homicida dicitur, vt nullo tempore ad
sacros ordines promoveri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica
beneficia, etiam si iuram non habeant animarum, conferre
liceat, &c. Sed neque hoc decretum satis probat, tum
quia solum ait, vt conferri non liceat: nullum autem
habet verbum irritans: tum etiam quia dicere pos-
sumus, ibi non solum imponere irregularitatem,
sed etiam perpetuam depositionem in officio, & be-
neficio.

Quapropter ex omnibus fundamētis huius sen-
tentia nondum euacuatum est illud, quo contra-
ria opinio præcipue nititur: quia pena, vel inha-
bilitas, quæ ipso facto contrahatur, admittenda non
est, nisi fuerit in iure expressa. Item irregularitas
non incurritur nisi in casibus à iure expressis: ergo
pari ratione irregularitas non plures habet effectus,
quam sint in iure expressi: sed hic effectus inhabili-
tandi personam ad beneficium Ecclesiasticum, seu
irritandi collationem factam non est in iure expre-
ssus: ergo. Item ob hanc causam negamus, irregu-
laritatem ipso iure priuare beneficiis iam obten-
tis: quia non est in iure expressum, etiam si ius præ-
cipiat, vt auferantur. Et ob eandem causam ne-
gamus, suspensum ab ordine esse pro tunc incapace
ad suscipiendum beneficium, vt supra visum
est: ergo.

In hac ergo difficultate dico primo, irregularem
non posse licite accipere de nouo beneficium absque
dispensatione: quia iura multa satis probant hoc el-
se prohibitum, & eadem ratione est certum, graui-
ter peccare, qui illud confert, cognita irregularitate
alterius, vel culpabiliter ignorante: quia & confert
illud indigno secundum iura, & hoc est etiam illi di-
recte prohibitum. Excipi vero potest Summus Pon-
tifex: nam si conferat beneficium irregulari sciens,
& videns, censetur ipso facto dispensare: & ideo si
dispensando non peccat, nec conferendo beneficium
peccabit.

Dico secundo certum, talem collationem à lu-
dice irritandam esse, qui potest iuste non solum be-
neficium auferre, sed etiam fructus eius, in penam
saltem commissi criminis in receptione talis bene-
ficii. An vero talis collatio ita sit nulla ipso facto, vt
in conscientia teneatur quis dimittere beneficium,
etiam si irregularitas sit occultissima, & conse-
quenter

quenter in conscientia non faciat fructus suos, sed contra iustitiam peccet, tam accipiendo, quam retinendo illos, mihi profecto dubium est; censeoque priorem opinionem, quæ hoc negat, esse probabilem in rigore iuris propter omnia adducta, quæ optime confirmantur ex c. Si solus, de Concess. Præben. in 6. ubi dicitur prohibitionem Pontificis non irritare collationem beneficii, nisi expresse constiterit esse irritum, & inane, quod factum fuerit contra ipsam. Hoc ergo satis est, ut quis excusetur à peccato si in praxi illam sequi voluerit, dummodo aduertat, non posse tutam conscientiam retinere beneficium manendo in irregularitate, sed debere illius dispensationem procurare: quod si illam obtinere non poterit, tenebitur beneficii relinquere, saltem cum limitatione posita in precedenti puncto. Sufficiet vero iuxta hanc sententiam, obtinere dispensationem irregularitatis, etiam si nulla fiat mentio beneficii obtenti, aut fructuum eius. Et ita declarant dicti auctores, & est consequenter dictum quoad forum conscientie: nam in exteriori non sufficiet talis dispensatio postea subsecuta, quominus impetrari possit, & auferri beneficium propter priorem defectum, si deregatur.

Nihilominus tamen posterior sententia securior est, & practice probabilior: primo, quia est communis recepta. Secundo, quia licet iura hoc expresse non declarent, tamen eorum verba hunc sensum possunt admittere, qui licet rigorosus appareat: tamen vsus ipse interpretari potuit, hunc esse sensum iurium: verisimile autem est, vsu & praxim esse iuxta communem sententiam. Tercio potest explicari, quia irregularitas est odiosa in iure, censeturque esse grauisimum impedimentum canonicum in ordine ad totum statum clericalem: ergo verisimile est impedire saltim, ne de nouo acquiratur iura, quæ Clericorum sunt propria: nam licet hic videatur rigor respectu personæ irregularis, respectu status clericali, & disciplinæ Ecclesiasticæ est fauor. Quarto addere possumus, hic interuenire defectum voluntatis ex parte conferentis beneficium; quæ sufficit ad annullandam collationem. Et in hoc est differentia inter beneficium prius obtentum, & postea obtinendum, quod prius fuit, legitima voluntate reuocatum; & amplius ab illa non pender, donec per contrariam voluntatem auferatur: posterius vero pendet à voluntate conferentis, hæc autem voluntas suppositis canonibus non censetur interuenire, quādiu irregularitas durat: quia iusta voluntas collatoris est dare illi secundum canones, seu non habenti canonicum impedimentum, præsertim adeo graue. Et hoc quidem est valde probabile, quando irregularitas occultatur: sicut censetur subreptitia gratia, in cuius petitione aliquid taceatur, quod ad eam concedendam, vel negandam secundum iura, & rectam rationem multum conferre posset. Quapropter in beneficiis collatis à Summo Pontifice poterit esse ratio ad æquata: nam si Pontifici proposita est irregularitas, ut dat beneficium, eo ipso dispensat; si vero non fuit proposita, hoc ipso est concessio nulla, quia inuoluntaria, & subreptitia Pontifici. Propter quod fortasse dixit Calderinus consil. 10. sub tit. de Præben. & consil. 4. sub tit. de Accusationibus impetrationem literarum ad beneficia ab irregulari obtentam esse nullam. De inferioribus vero Episcopis, si eis occultetur irregularitas, procedit etiam ratio facta: si vero illam sciât, & dispensare velint, videndum est, an possint iuxta alia iura. Et verisimile est, si non possint dispensare in irregularitate, nec in collatione beneficii posse, nisi in casibus eis expresse concessis. His ergo modis potest hæc opinio sustineri probabiliter, & ex eisdem, & ex eorundem declaratione satisfactum est principali fundamento alterius sententiæ, quantum à nobis fieri potest. Quid autem nomine beneficii in totis

Fr. Suarez tom. 5.

A hac materia intelligatur, ex dictis supra in simili de excommunicatione sumendum est, & cum eadem latitudine illud declarant Nauarrus, & Couarruias supra.

Confirmationes autem pro illa sententia adductæ parum vrgentes sunt, tamen quia probare possunt, hanc etiam receptionem beneficii esse licitam, & nullo modo iuri contrariam, illis satisfaciendum est. Ad primam responderetur primo, quando irregularitas provenit post ordinationem, regulariter supponere in Clerico ordinato aliquod beneficium, ad cuius titulum ordinatus est, & illo non priuatur propter irregularitatem, & ita non sequitur illud inconueniens, quod cogatur mendicare: quod si contingat, aut ordinatum fuisse sine titulo beneficii, vel alia occasione ad paupertatis statum perueniat; illi sunt casus valde accidentarii, quibus iura non prouident, sed per dispensationem Superioris prouideri potest. Vnde in illo cap. 2. de Clerico non ordin. ministr. potius videtur agi de non auferendo beneficio, quam de conferendo, ut indicant etiam illa verba, ne sustentatione priuatur, &c.

Deinde verò dico, quando irregularitas non est totalis, sed respectu alicuius actus, aut temporis, tunc non reddere Clericum incapacem cuiuscunque beneficii: sed tantum illius, quod habet annexam obligationem tali irregularitati repugnantem, ut verbi gratia in casu dicti capit. mansit ille Diaconus irregularis solum quoad sacerdotium: nam in Diaconatu ministrare poterat, nisi esset suspensus per triennium, quo tempore finito, non indigebat alia dispensatione; & ideo habilis mansit ad beneficium recipiendum, quod solum ad Diaconi ministerium obliget. Eodem modo explicari potest textus in capit. Siudeat, §. o. dist. vbi irregulari quoad vsu Sacerdotii præcipitur dari beneficium: quamquam id videatur factum ex speciali dispensatione, ut notat Glossa, & indicant limitationes, quæ in textu adduntur. Similiter ad hoc potest induci textus in capit. Vel non est compos, de Tempore ordin. quamuis fortasse alius sit sensus eius, de quo infra. Et ratio est, quia cum hæc prohibitio nascatur ex prohibitione circa exercitium ordinis, non potest amplius extendi, quam illa, ex qua nascitur. Atque ita sentit Nauarrus cap. 27. n. 252. qui hoc limitat ad irregularitatem, quæ sine peccato contrahitur: tamen ratio facta generaliter probat, si culpa non obstante talis irregularitas non impedit omnem actum ordinis, sed aliquem: & cap. 2. de Cleric. non ord. & cap. Siudeat, aperte loquuntur de irregularitate culpabiliter contracta.

Ad secundam confirmationem negatur consequentia, quia nec professio religionis est beneficium Ecclesiasticum in proprietate, ut per se notum est, neque habet similitudinem, aut proportionem cum illo quantum ad rem præsentem; quia nec requirit ordinis executionem, neque ipsum ordinem, neque ordinatur per se ad ministeria Clericorum exercenda, sed ad perfectionem acquirendam per obseruantiam regularem. Sunt quidem aliquæ inhabilitates ad professionem emittendam, quæ illam nullam reddunt, ut defectus ætatis requisitæ secundum iura, &c. Sed illæ sunt alterius rationis, & non pertinent ad irregularitates, de quibus nunc agimus.

Ad tertiam confirmationem negatur consequentia, quæ si aliquid valeret, non solum probaret collationem beneficii factam irregulari esse validam, sed etiam esse licitam: quod probauimus esse aperte falsum. Et sequela patet, quia irregularis non solum valide, sed etiam licite potest beneficium conferre. Ratio autem est, quia conferre beneficium neque per se, neque ex consequenti prohibitum est per irregularitatem. Non quidem per se, quia non est actus ordinis, sed solius iurisdictionis: vnde fieri potest

Ggg 2 test

test ab Episcopo nondum consecrato, dummodo electus, & confirmatus sit, iuxta cap. *Transmissum*, & quæ ibi notantur, de electione. Item conferre beneficium computatur inter fructus, pertinetque ad convenientem Ecclesiæ administrationem, quæ irregularitas non aufert, vt diximus. Non etiam ex consequenti, quia irregularis conferens alteri beneficium, licet det aliquid postulans executionem ordinum, à quibus ipse suspensus est; tamen non confert sibi, sed alteri, qui supponitur habilis ad ordinis executionem. Vnde quoad hoc magis separat irregularitas à recipiendo, quam ab agendo, quia per receptionem ordinatur persona, & obligatur ad executionem ordinis, non autem per collationem alteri factam.

Alia minutiora dubia enucleantur.

41. Primo an irregularis priuatur fructibus, & administratione beneficij post irregularitatem acquisiti.

Et iuxta huius dubij resolutionem expedienda sunt alia illi similia, vel cum illo connexa, vt in præcedenti puncto fecimus, vt verbi gratia an huiusmodi Clericus irregularis possit recipere, & obtinere fructus beneficij postea obtenti, & an possit administrationem ratione talis beneficij conuenientem exercere, & alios actus eligendi, præstantendi, cõferendi beneficia, & similes, quorum ius competit ratione talis beneficij post irregularitatem contractam acquisiti: nam de his omnibus consequenter loquendum est ad opiniones proxime tractatas. Si enim teneamus, collationem in conscientia fuisse validam, consequenter dicendum est, omnia illa fieri posse; quia nascuntur ex legitima potestate, cuius visum non impedit irregularitas, si à principio ipsiusmet potestatis acquisitionem non impediuit. Iuxta alteram vero sententiam negandum est, irregularem posse tales actus exercere, non quia irregularitas per se illos prohibeat, sed quia impediunt acquisitionem beneficij, ex quo ius, vel potestas ad tales actus manere debebat.

42. An irregularis in iurisdictione impediatur.

Tandem iuxta eadem principia expediendum est dubium de potestate iurisdictionis. Possumus autem in illo distinguere de potestate ordinaria, vel delegata. Nam de priori certum est, irregularem eodem modo esse incapacem cuiuscunque muneris, vel officij, quod ex proprio titulo habeat Ecclesiasticam iurisdictionem, quod est incapax beneficij, quale est prælatura religionis: quia licet hæc munera non habeant beneficium annexum habent officium, & titulum spirituales, quo maxime priuatur irregularis: de quo in simili dictum est supra tractando de censuris. Alia vero pars de iurisdictione delegata hic habet specialem difficultatem, an scilicet delegatio iurisdictionis spiritualis facta Clerico irregulari sit valida. In quare non est dubium, quin iuxta priorem sententiam, quæ affirmat, collationem beneficij esse validam, dicendum sit, hanc delegationem validam esse. Veruntamen etiam admissa posteriori sententia, videtur id posse affirmari, quia non fit necessaria illatio à collatione beneficij ad delegationem iurisdictionis, quæ beneficium Ecclesiasticum non est, vt per se constat. Et communis opinio, quæ rigorosa est, non est extendenda in materia penali, quia longemius est recipere iurisdictionem delegatam, quam proprium iurisdictionis pastorale. Vnde si talis iurdictio sit fori contentiosa, ego non dubito quin delegatio valida sit, quia præcise ordinatur ad actus, qui per se non requirunt ordinem executionem. Estque in hoc manifesta differentia inter hanc iurisdictionem vt ordinariam, vel vt delegatam: quia priori modo semper datur vt annexa alicui beneficio, vel pastoralis muneri, in quo principale est functionum spiritualium ministerium, quod sine vsu ordinum non completur: & ideo si ob hanc causam collatio beneficij impeditur, etiam id, quod accessorium est, obtineri non potest: at vero in delegatione præcinditur vnum ab illo, &

datur (vt supponimus) sola iurisdictionis fori Ecclesiastici: & ideo cessat prædicta ratio, & alioquin nullum est ius, quod irritet, vel directe prohibeat talem delegationem. Per delegationem autem hinc intelligo quamcunque iurisdictionem, quæ est ex commissione, & non ex intrinseco titulo, vt sic dicam: nam in omni illa procedit discursus factus, etiam si aliquando modum ordinariæ iurisdictionis habeat, vt in Legato Pontificis.

Vltimo vero superest explicandum, an hæc doctrina procedat etiam in iurisdictione fori poenitentiarum, in qua est specialis ratio dubitandi: quia actus illius iurisdictionis per se, & essentialiter est actus ordinis: & ideo directe est prohibitus irregulari: ergo etiam videtur ablati vsus talis iurisdictionis, supponendo quod irregularitas sit perfecta, à toto ordine sacerdotali. Confirmatur, nam suspensio ab ordine censetur tollere hanc iurisdictionem: sed irregularitas ad minimum æquiparatur illi in impedienda ordinis executione, iuxta doctrinam communem Syluestri, Nauarri, & omnium: ergo. Maior sumitur ex Glossa, Ioanne Andrea, & communiter cap. *Cum dilectus*, de consuetud. dicentibus, priuatum executione ordinis consequenter priuari vsu iurisdictionis inseparabili ab vsu ordinis. Videturque hoc rationi consentaneum, quia accessorium sequitur principale: sed hæc iurdictio est quasi accessoria ad ordinem: ergo Ecclesia, quæ remouet talem personam ab vsu ordinis, imo ab ipso ordine prout potest, consequenter intendit talem iurisdictionem auferre. In contrarium vero est primo, quia nullo iure cauetur talis irregularitatis effectus, neque à nobis asserendus est. Secundo, nullus est author, qui expresse hoc asserat, nec satis id infinet, & poenæ non sunt à nobis agenda sine cogente fundamentis. Tertio, dicta de aliis iurisdictionibus quoad alios actus Ecclesiasticos possunt hic cum proportionem applicari.

Dico ergo in primis, eum, qui habebat iurisdictionem ordinariam in foro poenitentiarum, non amittere illam absolute, & simpliciter ipso facto per irregularitatem. Probat ex dictis, quia non amittit officium, vel beneficium, nec ab illis suspenditur. Item ab effectu, quia potest delegare talem iurisdictionem. Parochus enim irregularis potest alteri Sacerdoti approbato committere, vt confessiones suarum quium audiat: nam cur non illa enim delegatio non est actus ordinis. Item Clericus non Sacerdos potest habere hanc iurisdictionem, & delegare illam: ergo, &c. Dico secundo, non posse irregularem Clericum accipere hanc iurisdictionem ordinariam de nouo. Hæc assertio procedit iuxta opinionem communem, quia non potest de nouo conferri valide beneficium, officium, seu prælatura: iuxta contrariam autem opinionem contrarium esset dicendum, vt patet ex præcedenti asserione. Et in omni opinione excipiendus est summus Pontifex: nam irregularitas non impedit illius consecrationem, & consequenter neque iurisdictionem ordinariam, & primariam in foro poenitentiarum etiam de nouo comparatam: quod in illa dignitate est speciale, nam ista excludit omnem irregularitatem. Dico tertio, etiam Clericum habentem hanc iurisdictionem non posse licite vti illa per seipsum absolendo sacramentaliter à peccatis. Est certum, quia est priuatus executione ordinis, & non potest vti illa iurisdictione, quin vtatur ordine. Vnde saltem ex hoc capite grauitur peccat. Ex quo fit, peccare etiam poenitentem, qui illum ad talem actum inducit, per se loquendo, & seclusis excusationibus iuxta latius tractata in 3. tomo, disputatione 58.

Dico nihilominus quarto, probabilius videri talem absolutionem, si detur à tali Sacerdote, validam esse, quantum est ex parte eius, id est, si in poenitentem non inueniat obicem contrarium substantiæ Sacramenti.

cramenti. Probat, quia nihil deest ex parte ministri, quod sit de substantia, & valore talis absolutionis: ergo licet sit prohibita, erit valida, sicut est valida consecratio, & administratio cuiuscunque alterius Sacramenti. Probat, quia consequentia, quia ibi non deest potestas ordinis, nec iurisdictionis, & prohibitio per se solum est circa usum potestatis ordinis, & ratione illius redundat in talem usum iurisdictionis: hæc autem prohibitio non est contra substantiam Sacramenti, ut dictum est. Nec plus probant priores rationes dubitandi; & ideo non potest cum sufficiente fundamento dici illam iurisdictionem esse suspensam, vel ablatam quoad talem usum, ut probant rationes in contrarium obiectæ: & ita iudicandum est à viris doctis, cum quibus hæc rem contuli, quia non tractatur à Doctoribus. Quinto censeo, idem esse dicendum de Sacerdote habente hanc iurisdictionem delegatam: nam si irregularis fiat, non amittit illam ipso facto; quia nullum est principium ad id asserendum: Vnde si absoluat, valida erit absolutio ex eodem fundamento, & si obtineat dispensationem ab irregularitate, non indigebit noua delegatione iurisdictionis, ut licite, & valide absoluat: ergo signum est non amisisse illam. Imo licet post irregularitatem ei iurisdictione delegetur, idem omnino arbitror: quia non est incapax talis iurisdictionis, neque est aliquod ius, quod illam delegationem nullam, & irritam faciat. Solum posset esse inualida si per deceptionem obtineretur, vel per subreptionem tanquam gratia subreptitiæ obrenta; quod habebit locum, quando in gratiam Sacerdotis conceditur: nam quando datur primario in gratiam penitentis, raro censetur delegatio subreptitiæ ex hoc capite.

Hinc videretur (quia has quaestiones supra huc remisi) probabilis censeo idem esse dicendum de suspensione ab ordine: nam si præcisè sit, non impedit executionem iurisdictionis sed ordinis tantum, ut supra dixi: & ideo neq; hanc iurisdictionem tollit, sed solum concomitantem prohibet talem illius usum: quod non satis est ad irritandum actum. Quod omnibus argumentis factis, & inductione ab aliis actibus iurisdictionis sumpta confirmari potest. Tandem idem iudico dicendum de interdicto personali Sacerdotis absoluentis: quia seclusa excommunicatione, non videtur pes se tollere iurisdictionem: nam talis interdictus si sit ordinarius, potest suam iurisdictionem delegare, & alios actus iurisdictionis valide efficere. Et alia rationes hanc etiam habent locum, nullumq; est ius, quod tribuat hunc effectum tali censuræ, nec auctores illud assignant. Quamdiu ergo aliud non confiteretur, non sunt à nobis effectus harum penarum augendi.

SECTIO III.

Propter quam causam incurrat irregularitas, & quotuplex illa sit.

Consideranda in primis occurrit causa motiua, & quasi finalis: nam est prima radix institutionis irregularitatis. Vnde ex ordine ad illam oriri solent variae diuisiones irregularitatum, quæ propterea simul cum hac causa explicabuntur. Prima ergo regula est irregularitatem non semper incurri propter peccatum, sed interdum sufficere indecentiam absque culpa: aliquando vero imponi propter culpam. Tradit D. Thomas 2. 2. quæst. 64. art. 7. ad 3. & quæst. 108. art. 4. ad 2. Richardus in 4. distin. 25. art. 4. quæst. 3. ad 1. ac omnes scribentes de Irregularitate, constabuntque late ex discursu materiarum. Ratio vero est, quia irregularitas non est primo & per se in penam introducta, sed propter reuerentiam Ecclesiasticorum ordinum & functionem eorum.

Fr. Suarez tom. 5.

rum, ut omnia religiose ac decenter peragantur: non solum autem culpa, sed etiam multi alii defectus possunt hanc decentiam impedire. Vnde facile soluitur vulgaris obiectio, quia nemo debet pati penam sine culpa: est enim illud verum formaliter de pena quatenus pena est, nam dicit relationem ad culpam, non tamen de quolibet nocumento, aut grauamine, seu priuatione boni, quod generali quadam ratione comprehenditur sub malo penæ, aliquid enim huiusmodi aliquando incurritur sine culpa, licet non sine causa, & maxime propter communem & excellentius bonum, ut in præfati est decentia & religio functionum sacrarum.

Prima irregularitatis diuisio.

HINC ergo oritur prima diuisio irregularitatis: quædam enim est propter indecentiam tantum, alia propter culpam. Circa quam oportet aduertere, nullam esse irregularitatem in cuius causa non conderetur aliqua indecentia, quia hæc est veluti adæquata causa irregularitatis, & sic, nulla enim alia assignari potest, cum tamen necesse sit, irregularitates omnes sicut in communi ratione irregularitatis conueniunt, ita in aliqua communi & adæquata causa conuenire. Item quia sine aliqua causa proportionata non potest irregularitas imponi, esset enim iniusta: hæc autem causa, si non includit culpam: necesse est ut saltem indecentiam contineat; si autem continet culpam à fortiori continet etiam indecentiam, quia nulla potest esse maior quam defectus grauis includens culpam. Est ergo hæc indecentia communis omni irregularitati. Quapropter, ut distinctio inter prædicta membra consistat, cum præcisione sumenda sunt: nam quædam est irregularitas fundata in sola indecentia absque culpa, alia in indecentia includente culpam. Atq; ita hæc diuisio, & membrorum sufficientia manifesta est. Hinc vero colligitur, irregularitates has ex vi prædictæ distinctionis non differre formaliter in ratione priuationis, seu impedimenti canonici, sed tantum per habitudinem ad causas ex quibus oriuntur, si cut differunt excommunicatio ob violentas manus in clericum iniectas, vel ob peccatum hæresis: ita enim quædam irregularitas oritur ex defectu natalium, verbi gratia in quo nulla est culpa ipsius personæ irregularis, alia vero ex iteratione baptismi, quæ est cum culpa, & sic de aliis. Solum ex hac differentia resultat in vna irregularitate relatio, seu respectus penæ, qui non innuitur in alia, pœna enim dicit relationem ad culpam, iuxta doctrinam D. Thomæ 1. 2. quæst. 87. art. 1. & in præfati agit Couarr. in principio dictæ Relectionis, qui iura & alios auctores refert. Hic autem penæ respectus est accidentarius ad rationem irregularitatis, & veluti secundario illi conueniens, ut magis in sequentibus declarabitur.

Tandem aduertere oportet, nonnullos auctores ex hac diuisione colligere aliam, scilicet, irregularitatem quandam esse censuram, aliam non esse censuram, vocantes censuram illam quæ est pena non vero aliam. Ita sentit Soto in 4. d. 22. quæst. 3. art. 1. quem moderni aliqui Thomistæ secuti sunt, & Cordub. lib. 5. de indulgentiis quæst. 43. dub. 4. Illa vero distinctio neque iuri, neque traditioni Doctorum, neque praxi Romanæ Curie, nec rationi consentanea est, ut latius ostendimus in Disput. 1. huius libri, ex cap. Quærenti, de verb. signific. & ex propria ratione censuræ, quæ est ut sit pena medicinalis ad correctionem imposita, ex cap. Corripiamur, cum aliis 24. quæstion. 3. & ex cap. 1. & c. Dilecto, cum aliis de Sentent. excommun. in sexto, & Trid. Sess. 23. cap. 2. de Reformat. Et ideo ex eo solum quod quædam irregularitas pena est, non colligitur esse

Ggg 3 cca-

Irregularitas non est semper pena propria.

Diuisio hæc oritur per ordinem ad causas irregularitatis.

D. Thom. Couarr.

Soto. Cordub.

Nulla irregularitas est censura.

Quinta conclusio.

46 Secta conclusio.

Septima conclusio.

Prima regula.

D. Thom. Richardus.